

Robert Janz neemt afscheid

Al veertig jaar heeft hij aan de Rijksuniversiteit Groningen gewerkt, waarvan 38 jaar bij het CIT, en nu houdt hij daarmee op. Ja, ook voor Robert Janz, zelfs voor Robert Janz, komt eens de dag dat het pensioen ingaat.

Kunnen we je daarmee feliciteren, of vind je dat juist heel erg?

Robert: 'Ik ben een beetje ambigu. Ik vind het niet jammer dat ik vertrek: het is een nieuwe fase in je leven, pensioen. Maar ik roep ook niet hoera, hoera. Ik heb het al die jaren erg naar mijn zijn gehad bij de universiteit. Academia is wel mijn plek, mijn biotoop kan ik misschien wel zeggen. Het zakenleven, het grote geld, dat hoefde voor mij niet.'

Volle gangpaden

Robert Janz is lange tijd technisch directeur van het CIT geweest en heeft zelfs drie keer als plaatsvervangend directeur dienst gedaan. Maar toen hij in 1981 solliciteerde, was dat helemaal niet op een managementfunctie. 'Ik ben begonnen als docent. Ik gaf studenten les in programmeren en computergebruik. De tachtiger jaren, dat was de periode dat de computer aan zijn opmars in het dagelijks leven begon, en er was binnen de faculteiten veel behoefte aan cursussen waarin studenten uitgelegd werd wat computers eigenlijk waren, wat je er wel en niet mee kon doen en hoe je ermee moest werken.

Dan zou je zeggen: die colleges, dat was echt iets voor de vakgroep Informatica. Maar dat bleek niet zo te zijn. De docenten daar snaptten totaal niet wat er voor niet-informaticastudenten nodig was. De economiestudenten, de psychologen, de sociologen, de letteren- en de geneeskundestudenten: ze liepen gillend weg bij die mensen, die zich volledig concentreerden op abstracte algoritme-problemen en de wiskunde die ervoor nodig was om die op te lossen. Dus dat ben ik toen gaan doen, als opvolger, voor wat betreft het onderwijs, van de eerste directeur van het Rekencentrum, Donald Smits. Ik had nulaanstellingen bij economie, geneeskunde, sociale wetenschappen, en letteren en een, gelukkig volle aanstelling bij het CIT, destijds gewoon Rekencentrum genoemd.

Ik denk dat ik wel een paar duizend studenten heb bijgebracht wat hardware en software is, hoe je een beetje netjes programmeert en wat voor gebruik je van zo'n apparaat in een organisatie kunt maken of voor je studie. Die colleges werden in grote zalen gegeven en studenten stroomden toe. Zelfs de gangpaden zaten vol. Zo'n behoefte was daaraan.'

Grote en spannende projecten

En zo stapte de afgestudeerde theoretisch bioloog begin tachtiger jaren de wereld van de informatie- en communicatietechnologie in. Begin negentiger jaren veranderde die wereld. Het Rekencentrum was in de ogen van de faculteiten te zeer een technisch bolwerk geworden en met de komst van de pc's hadden zij die dure centrale voorziening helemaal niet meer nodig. De eerste grote reorganisatie vond plaats: het Rekencentrum werd gedecentraliseerd.

Robert kreeg daarna als technisch directeur een managementfunctie. 'Maar dat niet alleen: daarnaast kwamen er een hele hoop grote en spannende, althans voor die tijd grote en spannende, projecten op me af.' Alleen onze wat oudere lezers zullen zich de namen van die projecten nog herinneren: Eldoradoc, Oprit, Flits, Digitale Stad Groningen, CNG, GN-IX, om er maar een paar te noemen.

Robert: 'Allerlei dingen die nu volstrekt vanzelfsprekend zijn, moesten toen als het ware uitgevonden worden en vaak tegen de stroom in gerealiseerd worden. Eldoradoc bijvoorbeeld had tot doel om het mogelijk te maken dat promovendi hun proefschrift als een PDF inleverden, zodat ze niet meer hele stapels boeken meer hoefden te laten drukken.

Nu zeg je, ja natuurlijk, logisch toch? Maar toen was het een enorme klus om het te klaren en dat kwam omdat het niet alleen een technisch project was, maar ook een project dat de orga-

van de RUG

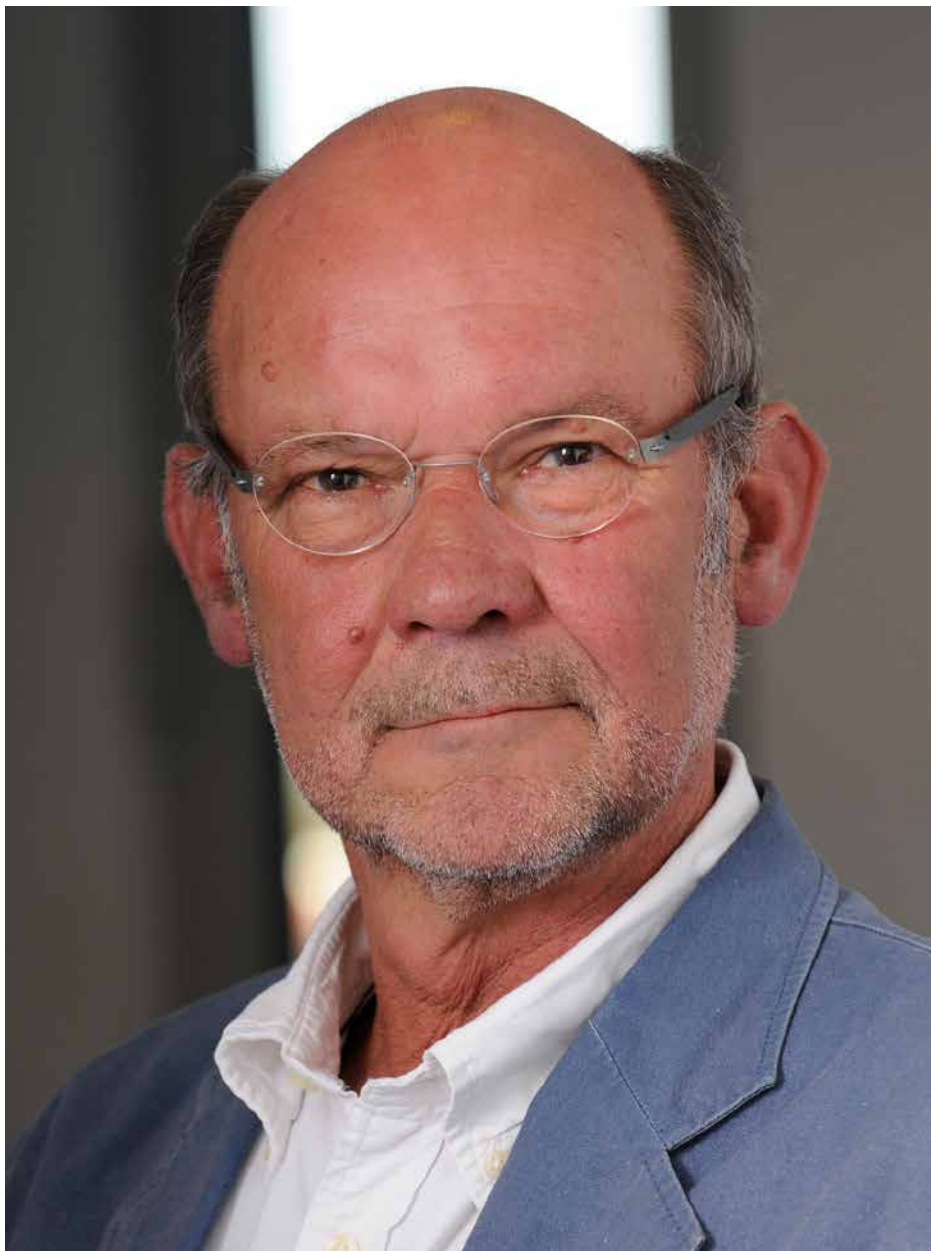

foto © Gerhard Lugard

nisatie veranderde. Dat was wel nieuw. Dat je als ICT-projectleider niet alleen met technici bezig was, maar ook met juristen van het College van Bestuur, de Universiteitsraad: het examenreglement moest veranderd worden. En niet iedereen was het tegelijk met de verandering eens. Je moest ook overtuigingskracht hebben.

Tijden veranderen

Dat gold trouwens voor wel meer ontwikkelingen in die tijd. Zelfs voor zoiets simpels, althans wat we nu simpel noemen, als e-mail. Daar was

weerstand tegen. Mensen wilden hun papieren memo'tjes blijven ontvangen. Ze wilden niet per e-mail afspraken maken of geïnformeerd worden, daar hadden ze grote en soms principiële bezwaren tegen. Op een bepaald moment hebben we binnen het Rekencentrum de oekaze doen uitgaan dat iedereen verplicht was minimaal één keer per dag zijn mail te checken. Dat soort dingen was in die tijd gewoon nodig. Voordat wij, als Rekencentrum, e-mail konden 'pushen', moesten wij natuurlijk wel in huis de zaken op orde hebben.

De elektronische agenda, net zoiets. Wat we daar niet voor discussies over gehad hebben. Het was uit den boze je afspraken niet in een boekje in je colbertje te hebben, maar in een programma dat op het net stond en waar zo maar iedereen in kon kijken. Al was het dan honderd keer zo, dat je je afspraken kon afblokken, veel mensen wilden er eenvoudigweg niet aan en vonden het een grove inbreuk op de privacy.

Nu in 2019, is het gewoon dat je tijdsbesteding, tot in de intiemste details, op het internet met de hele wereld gedeeld wordt, maar toen was enkel de informatie of je wel of wel beschikbaar was voor een overleg iets dat je niet met collega's wilde delen. Tijden veranderen ...'

Geen chipcard

Maar weerstand of niet, de computer deed zijn intrede in het dagelijks leven. Van iedereen. Ook van studenten. Die daar trouwens vaak minder moeite mee hadden en die eisen aan de universiteit begonnen te stellen. **Robert:** 'Studenten wilden met computers werken. Voor het College was dat wel een probleem. Dat zag voor haar geestesoog al zalen zo groot als voetbalvelden met computers voor studenten staan. Dat wilde het niet, veel te duur. En daar is toen Oprit uit ontstaan.

Het College zei: de RUG faciliteert de toegang tot het netwerk, vanuit huis. Maar voor de thuiswerkplek zelf nemen we geen verantwoordelijkheid. Ik vind Oprit nog altijd een prachtig project. Omdat de PTT schrikbarende tarieven vroeg voor toegang tot het RUG-netwerk, hebben we de infrastructuur zelf opgebouwd. Met als resultaat dat de studenten voor 10 gulden per maand het net op konden. We hadden 6500 betalende deelnemers. Dat was natuurlijk ook

weer nieuw, want wij moesten een businessmodel hebben. Nog nooit eerder vertoond. Dat moest allemaal geadministreerd worden. En beveiligd. Maar dat is allemaal gelukt.'

Cool. Kun je trots op zijn. Is er ook wel eens iets mislukt?

Robert: 'De chipkaart is mislukt. Je kunt volhouden, dat het project niet mislukt is, omdat het een pilotproject was, maar goed, de chipkaart deed het niet. Althans niet zoals hij het had moeten doen. De bedoeling was, dat je er in de kantines mee kon betalen, bijvoorbeeld. Dat kon ook wel, alleen rekende hij, wel eens, tien of vijftien koppen koffie af, als je er nog maar één gekocht had. Dus dat was snel afgelopen. De belangrijkste oorzaak was ook, dat er bancaire verkeer over de het universitair netwerk moest. Dat was in die tijd een brug te ver.'

Lunchbroodjescultuur

Voor Robert hielden al deze ontwikkelingen in, dat hij steeds meer met instanties buiten de RUG te, maken kreeg. De PTT (KPN, voor onze jonge lezers), de gemeente, de andere onderwijsinstellingen in de stad en in het kader van LOFAR en Astron ook landelijke en internationale instellingen. Eind negentiger jaren ontstond er samenwerking tussen het CIT en het Bureau Buitenland.

Robert: 'Het Bureau Buitenland merkte steeds vaker dat er sprake was van een belangrijk ICT-aspect in haar projecten. Met Madeleine Gardeur (destijds hoofd van het Bureau Internationale Samenwerking van de RUG, red.) is toen afgesproken, dat in die gevallen het CIT deelnam aan het project. En zo zijn we actief geweest in Eritrea, Ouagadougou, Uganda, Mozambique, Zambia, Zuid Afrika en Saoedi Arabië.

Voor de RUG waren dat belangrijke projecten, er werd in samengewerkt met de belangrijkste universiteiten van die landen. En voor het CIT waren ze ook best belangrijk. Niet omdat er geld mee verdiend werd, het idee was dat we quitte zouden draaien, maar omdat het luiken opent.

We hebben zo'n tien jaar lang ieder jaar samen met het Nuffic trainingen gegeven aan mensen uit Afrika, Zuid Amerika en Azië. Die liepen dan op het CIT rond, soms in klederdracht, en klaagden dan over de povere broodjes ham/kaas dat als lunch werd aangeboden. Wij, als CIT, leerden dat er buiten onze lunchbroodjescultuur, nog een heel andere spannende wereld was. Dat gaf enorm veel reuring, en de CIT-medewerkers vonden dat leuk. Je merkt dat het vak dat je uitoefent wereldwijd iedereen raakt. Dat is niet onbelangrijk als je werk voor een groot deel eruit bestaat, dat je met apparaten bezig bent.

Maar helaas is op enig moment daar weer een eind aan gekomen. De projecten veranderden en langzaam maar zeker werd ICT van een belangrijke component in een project iets dat er maar gewoon moest zijn.'

Nu ja, dat is natuurlijk ook wel zo. Tegenwoordig is die ICT er gewoon.

Robert: 'Klopt. Ja, er moet nog altijd wel hard voor gewerkt worden, maar het is geen issue meer. Dat is een verandering die naar mijn idee ook de achtergrond vormt van de herstructurering die het CIT op dit ogenblik doormaakt. De focus moet minder op de techniek en meer op de inhoud

komen te liggen. Na de eerste reorganisatie van het CIT, de decentralisatie, is het CIT een meer centraal gerichte technisch dienstverlener geworden en nu gaan we weer door een transitie.

Ik sta daar wel achter, ik geloof inderdaad dat er meer inhoudelijke projecten en bijbehorende teams moeten komen, maar makkelijk is dat niet. Onder de motorkap blijft al die techniek natuurlijk wel bestaan, maar de faculteiten hebben behoefte aan mensen die in staat zijn inhoudelijk met ze mee te denken.'

Vertrek je nu echt helemaal?

Robert: 'Jazeker, maar er zijn nog twee projecten waar ik voorlopig nog mee door ga. Dat is een project dat ik in Centraal Azië uitvoer, waar een regionaal netwerk voor universiteiten en onderzoeksinstellingen wordt opgebouwd. Dat was eerst een NATO-project en is nu een EU-project. Ik ga daarmee door omdat ik nu eenmaal degene ben die daar goed in zit, het zou moeilijk zijn om dat over te dragen aan een collega bij het CIT. En dan is er nog een project, B3Ware, waar ik als extern consultant aan verbonden ben. Ik hou dus wel op met werken, maar er is sprake van een geleidelijke afbouw.'

Nog een laatste vraag. Je bent drie keer in je loopbaan plaatsvervangend directeur geweest. Heb je nooit gedacht: ik vind dat ik nu wel eens directeur kan worden?

Robert: 'Ha ha. Ja zeker. Maar de eerste twee keer was het zo, dat je hoogleraar moest zijn om directeur te worden van het CIT. Iets waar ik overigens altijd achtergestaan heb, het is goed voor het CIT dat de hoogste baas een hoogleraar is, dat borgt de positie van het Rekencentrum/CIT binnen de universiteit. Maar die ambitie had ik wel hoor!'

En de derde keer?

Robert: 'De derde keer hoefde je geen hoogleraar meer te zijn. Maar toen vond de sollicitatiecommissie me teveel een man van het verleden.'

Tjeetje.

Robert: ik zit er niet echt mee hoor. Zo is het leven. En ik was natuurlijk toen inderdaad ook al wel wat ouder, maar ze zeggen toch dat de huidige zestiger de veertiger van vroeger is. ◀